

[Gert Petersen]

at strø erhvervstilskud ud som en almindelig glædreng over erhvervslivet.

Hvis de tanker, som vi er kommet med i dette forslag, måske har forekommet hr. Niels Helveg Petersen traditionelle, så tror jeg langt snarere, det hænger sammen med, at han inden for de senere år har kunnet læse lignende betragtninger i skrifter fra et organ, som ikke er socialdemokratiet ukendt, nemlig Arbejderbevægelsens Erhvervsråd. Det er i høj grad deres synspunkter, som har inspireret os til denne politik, vel med undtagelse af selve spørgsmålet om importafgiften, som jeg må sige at jeg under udvalgsbehandlingen glæder mig til at komme til at diskutere med regeringen og også de andre partier, for jeg kan slet ikke acceptere, at det af hensyn til almindelig folkeret og indgåede aftaler skulle være umuligt at gennemføre en sådan importafgift. Det er heller ikke umuligt i henhold til EF. Jeg hører til EFs voldsomste kritikere, men jeg vil dog ikke bagvaske EF så stærkt, som andre har gjort her, der siger, at det er umuligt på grund af EF. Det er det faktisk ikke, men det får vi lejlighed til at se nærmere på under udvalgsbehandlingen, ligesom jeg vil forudsikke, at vi kommer til at gennemgå en række af de andre tanker, der er med i forslaget, under denne udvalgsbehandling.

Niels Helveg Petersen (RV):

Jeg kunne have lyst til at diskutere omfattende med hr. Gert Petersen, hvad der var traditionelt, og hvad der ikke var. Om differentieret moms, indgreb over for forbrugslån, som vi foretog i december, afvikling af visse afskrivningsregler for varelagre, nedsættelse af et udvalg, der skal kulegrave forskelligt, er traditionelt eller utraditionelt. Jeg mener, det er temmelig traditionelt. Én ting vil jeg gerne gøre hr. Gert Petersen opmærksom på: vi har jo faktisk et kapitalmarkedsråd. Hr. Gert Petersen efterlyser en samfundsmæssig styring af kapitalressourcerne. Vi har faktisk sådan et instrument allerede. Men så vidt jeg ved, har dette råd ikke holdt møde de sidste 4 år.

(Kort bemærkning).

Gert Petersen (SF):

Først hvad det traditionelle angår. Det traditionelle består desværre i, at disse udmærkede og gode forslag, som har været

fremSAT adskillige gange, er blevet forkastet hver gang, og det er landets situation ikke blevet bedre af. Den tradition synes jeg nok man skulle ændre på.

Og hvad det andet angår, kapitalmarkedsrådet, er jeg helt enig med hr. Niels Helveg Petersen, og jeg er glad for, at det blev nævnt heroppefra. Vi har sandelig tænkt os at inddrage dette kapitalmarkedsråd og spørgsmålet omkring det under udvalgsbehandlingen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Den fg. formand (Arentoft):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til det politisk-økonomiske udvalg. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op-hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af:

Forslag til lov om helligdagsarbejdsløshedsunderstøttelse.

[Af Glistrup (FP) m. fl.]

(Lovforslag nr. L 98. FremSAT 17/1 80).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Arbejdsministeren (Svend Auken):

Dette forslag og andre forslag fremSAT af fremskridtspartiet viser med al ønskelig tydelighed, at der er en betydelig afstand i synspunkter mellem hr. Glistrup og regeringen, hvad angår arbejdsløshedsunderstøttelsen. Vi har den opfattelse, at det er godt, at der er en god erstatning for de mennesker, der bliver ramt af arbejdsløshed, men samtidig har vi den opfattelse, at vi har en forpligtelse til at fjerne alle muligheder for utilsigtet anvendelse eller misbrug af lovgivningen, og det hvad enten det drejer sig om utilsigtet anvendelse

[Arbejdsministeren]

delse fra arbejdsgiverside eller fra de arbejdsøgende. Derfor fremlagde regeringen da også forslaget om, at virksomhederne selv skulle betale deres lønomkostninger i forbindelse med helligdagslukning, og fik det vedtaget i folketinget, eller at virksomhederne i konsekvens af denne lovgivning klarede deres problemer ved at tilrettelægge ferien for deres ansatte på en rimelig måde.

Fremskridtspartiet derimod har jo den opfattelse, at dagpengene er for høje, at man skal forringe de almindelige arbejdsløshedsdagpengesatser, hvad vi jo også fik indtryk af tidligere i eftermiddag under debatten omkring lovforslag nr. L 61, og samtidig har fremskridtspartiet, hvad dette lovforslag er udtryk for, den opfattelse, at alle de fiduser og omgængelsesmuligheder, der findes fra virksomhedernes side, skal fastholdes og bevares, ja, man kan nærmest, når man læser bemærkningerne til lovforslaget, få det indtryk, at det ville være ønskeligt med en udbygning af mulighederne for skatteyderfinansierede virksomhedsomkostninger i større udstrækning.

Der er altså en stor principiel afstand mellem fremskridtspartiets og regeringens opfattelse på dette område.

Jeg skal derefter svare på spørgsmålet om, hvorvidt den regel, nemlig § 85 a, der blev indsat i arbejdsløshedsloven, har virket efter hensigten.

Ud fra de tal, der er offentliggjort, tyder alt på, at reglen har virket efter hensigten. Vi har ikke haft den dramatiske stigning i arbejdsløsheden forårsaget af virksomhedslukninger betalt af skatteyderne; tværtimod har der været en kraftig afdæmpning. Samtidig har erfaringerne foreløbig tydet på, at der er visse problemer ikke mindst i forbindelse med løsarbejdere, og her har jeg tidligere over for folketinget sagt, at så snart vi har de endelige tal og en vurdering fra arbejdsmarkedets parters side, er vi indstillet på at korrigerer reglerne, sådan at vi undgår disse utilsigtede effekter af den lovgivning, som jeg tror er nødvendig. Der kan være andre eksempler på, at man fra virksomhedernes side har prøvet at omgå reglerne, og her vil der være behov for at stramme de regler, der nu er fastsat.

Jeg skal til sidst henvise til et interessant bidrag i bemærkningerne til lovforslaget fra

fremskridtspartiets side og citere fra bemærkningerne. Der står:

»Den brave arbejdsminister, der begyndte 1979 med at snyde venstre til at tro, at det var en socialdemokratisk indrømmelse, sluttede året med i den overflod af medieadgang, der som sædvanlig blev ham til del – men ingen i Danmarks Radio eller aviser forhørte sig hos det fremsynede fremskridtsparti – at hævde, at det skulle være en normal produktionsomkostning at betale for arbejdskraft, man ikke gjorde brug af. Gad vidst om han selv, når han er i udlandet, betaler sin bager for de rundstykker, han ikke køber herhjemme, fordi han er væk?«

Her skal jeg sige, at hvis jeg havde en scrapbog og hr. Glistrup havde en scrapbog, tror jeg nok, at en analyse ville vise, at hr. Glistrups medieadgang er nok så omfattende som den, der er blevet mig til del. Og til det rent saglige vil jeg sige, at det, det jo drejer sig om, er ikke et spørgsmål om at købe rundstykker hos en bager, men det drejer sig, hvis man skulle gå ind på hr. Glistrups eksempel, om, hvorvidt jeg – hvis jeg, hvad jeg ikke har, havde fastansat en bager til at bage mine rundstykker og jeg var bortrejst til udlandet – skulle betale løn til den bager, mens jeg var væk, uanset at jeg ikke brugte rundstykker, fordi jeg var bortrejst til udlandet, eller om det skulle være skatteborgerne, der via arbejdsløshedsforsikringen skulle dække omkostningerne til denne fastansatte bager, mens jeg var bortrejst. Fremskridtspartiet er af den opfattelse, at skatteborgerne selvfølgelig skal betale omkostningerne. Regeringen er fortsat af den opfattelse, at det bør være produktionen, der bærer produktionens egne omkostninger, og ikke skatteyderne.

Demsitz (S):

Der skal jo ikke bruges megen tid på denne sag, men det er egentlig fantastisk, at et parti, der sandsynligvis har verdensrekord i usaglige kampagner mod statens forbrug af penge, tager sig den frihed at søge fjernet en lov, der netop skulle spare staten for millioner. Men det kan jo være, at det er, fordi man hellere vil forsvare industrien end de ansatte.

Jeg synes også, det er fantastisk, at man ikke er klar over, at her har virksomhederne selv en reel medbestemmelse med hensyn til,

[Demsitz]

om man vil betale, for man kan jo bare enten fortsætte med at producere eller placere en del af ferien i de perioder, der er tale om. Og i sidste ende, hvis man vil lukke, må man så klart også betale.

Meningen med loven eller intentionerne med den var jo at sætte en stopper for det misbrug, som flere virksomheder benyttede sig af ved at sende folk hjem og lade staten betale.

Jeg tror ikke, der er nogen statistik over, hvor meget det er, men der er da ingen i dette ting, der kan være interesseret i, uanset hvilken part det er, at man misbruger det, som samfundet stiller til rådighed for borgerne.

Men hver eneste gang der er tale om, at det er lønmodtagerne, man kan have en mistanke om misbruger noget, skal man straks til at skærpe en lov. Men her kan tryksværten knap nok være tør, før man begynder at ville have den fjernet. At nogle virksomheder måske i forbindelse med denne lov slipper helt for at betale ved at fyre folk en hel måned, fortæller mere om den såkaldt betrængte industri, end det fortæller noget om loven.

Jeg mener ikke, at det for nærværende overhovedet er muligt at se nogen virkning af loven. Jeg tror, der går et par måneder, inden der vil være tilstrækkeligt materiale fremme. Hvis, såfremt, ifald der skal laves nogle justeringer, må man tale om det til den tid og ikke før.

Brøndsted (V):

Her som i den foregående sag er vor ordfører, hr. Enggaard, forhindret i at være til stede, så jeg taler på hans vegne.

Lovforslaget er i virkeligheden meget vidtgående, idet det helt vil ophæve § 85 a, der regulerer mulighederne for at hindre helligdagslukninger for statens regning.

Også fremskridtspartiet burde være interesseret i, at udgifterne til dagpenge begrænses, hvor det er rimeligt. Vi erkender dog fra venstres side, at bestemmelser for løsarbejdere giver nogle urimelige resultater, f. eks. ved lastning og losning i havnene. Venstre har ønsket dette problem løst og begærede derfor arbejdsministeren i samråd før juleperioden 1979, men vi måtte skuffes her.

Desuden vil det være rigtigt ud over løsarbejderproblemet også at se på afgrænsninger

ne ved helligdagsperioderne, og vi må vel forvente, at materialet nu fra første periode må være tilgængeligt. Derfor kan vi vel regne med, at disse problemer kan finde deres løsning meget hurtigt, og i hvert fald før vi når frem til næste helligdagsperiode, til påske.

Grethe Fenger Møller (KF):

Det konservative folkeparti stemte i sin tid imod de ændringer i loven om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring, som bl. a. indsatte § 85 a, som man nu fra fremskridtspartiet ønsker ophævet.

En af årsagerne til, at vi i sin tid stemte imod, var, at vi fandt, der ville blive mange problemer i praksis angående § 85 a. Vi var bange for, at der ville blive muligheder for at omgå den med hensyn til tidsfristen, og vi pegede også på nogle af de problemer, som jo også er opstået i praksis med løsarbejdere og andre, og som virkelig har vist sig at være af alvorlig art.

Det er vores opfattelse fra konservativ side, at disse problemer skal løses, og jo før de kan løses, jo bedre er det. Derfor er vi også tilfredse med, at arbejdsministeren har lovet, at han så hurtigt som muligt, når han har fået de relevante oplysninger fra arbejdsmarkedets parter, vil komme med en redegørelse, og at ministeren også har tilkendegivet, at han vil være indstillet på at løse disse problemer.

Jeg mener, at problemerne skal løses, og jeg mener også, det må være vigtigt, at vi, når vi finder ud af, hvordan det skal ske, så har arbejdsministerens redegørelse med, så vi kan se, hvordan det i praksis forholdt sig i forbindelse med juleferien. Vi ved, at der var problemer. Vi kender alle sammen talrige konkrete sager, men det må være væsentligt at få en mere generel redegørelse for, hvordan problemet har været.

Lawaetz (FP):

Jeg vil gerne sige til arbejdsministeren, at det var jo i formiddags, vi diskuterede størrelsen af understøttelsen, så det er jo muligt, hvis arbejdsministeren tænker sig lidt om, at afstanden mellem vores opfattelser bliver lidt mindre, for det, vi diskuterer nu, er virkningen af og svaghederne ved denne lov.

Til hr. Demsitz vil jeg gerne sige, at det er jo så nemt at stå og sige, at alting er usagligt.

[Lawaetz]

Så kan man aldrig få en saglig diskussion, Det er klart, at virksomhederne er medbestemmende, men der er en lang række vanskeligheder, og forskellen på vores opfattelser er jo ganske enkelt den, at vi varetager samfundets interesser ved at varetage erhvervslivets interesser; i den sidste ende burde de være fælles.

Så vil jeg gerne sige, at intentionerne med lovgivningen i sin tid var rigtige, for ingen af os, heller ikke fremskridtspartiet, er interesseret i, at man skal misbruge understøttelsesordningerne. Men man kan jo godt undre sig lidt over den måde, loven gik igennem på i sin tid, for der er jo andre erhvervsvenlige partier, i hvert fald af navn, end fremskridtspartiet.

Det næste, man undrer sig over, er sådan set, at det lykkedes at lave en så knudret og uforståelig lov. Uden at hr. Demnitz har fået erfaringerne, findes de allerede. Der er en hel masse, der er mislykkedes ude i livet, og de konsekvenser, der kommer ud af det, er jo sådan set det, vi skal interessere os for, for der sker jo en hel masse sørgeligt, som også måtte interessere en miljøspecialist. Man skader jo miljøet ude i virksomhederne. Det er jo sådan efter denne bestemmelse, at det første, man må spørge én, man gerne vil ansætte, om, er: har du optjent din fulde feriegodtgørelse? Og den eneste måde, man kan slippe uden om det på, er ved, at manden eller kvinden – undskyld, det burde være i omvendt orden – må skrive under på på tro og love minsandten, at de har optjent fuld ferie, og, hvis de ikke har gjort det, er indforstået med, at de ikke skal have refusion, hvis de skal have ekstra ferie.

Allerede dér, hr. Demnitz, miljøekspert, er vi jo inde på at skade samarbejdsforholdet, når man skal til at interviewe folk på den måde, inden man ansætter dem. Og det næste vil jo være, at der er en hel flok, man skyder til side, fordi man siger: han dér er for dyr at have. Det er jo nemlig sådan, at i praksis – og det må interessere begge de herrer socialdemokrater – bliver forholdet endnu vanskeligere, efter at vi kommer over til 5 ugers ferie, for normalt vil man ikke kunne tillade sig at lukke en virksomhed mere end 3 uger, for man skal først og fremmest tage hensyn til sine kunder. Det er vi nok enige om. Menneskeligt bør man lægge netop resten af ferien op ad de helligdage, der findes,

og det vil bl. a. sige juleferien. Og man kommer så ud i noget, som forekommer mig helt forkert, nemlig at man er tvunget til at fyre et stakkels menneske senest den 16. december og først genantage vedkommende efter den 14. januar. Lyder det, som om man har lavet noget fornuftigt? For mig lyder det, som om man har lavet noget, der ikke er gennemarbejdet.

Det er selvfølgelig klart, at de herrer tager deres eget lovforslag i forsvar, men der er så mange skævheder i det, at der i højeste grad er grund til at tage det op til revision.

Jeg kan nævne flere kategorier, som aldrig nogen sinde kan blive antaget op til en helligdag, f. eks. op til jul: langtidsledige, der har haft deres ferie. Hvis man vil have et godt forhold på arbejdspladsen og en eller anden har sølvbryllup og gerne vil rejse til Mallorca, bliver man nødt til at sige nej, for så har de jo brugt deres ferie og man skal betale dem 2.000 kr. for at holde juleferie. Kan selv arbejdsministeren og hr. Demnitz ikke forstå, at der er noget, der er lavet forkert, at man ikke rigtig har tænkt sig om? Hvad mener man om den passus, at hvis man har været på uddannelse f. eks. i 1979 og derfor ikke har optjent fuld feriegodtgørelse, kommer man til at betale dem 2.000 kr. for at holde juleferie. Det, der er tale om her, er ikke noget som helst ensidigt synspunkt til fordel for den ene eller den anden. Det er et synspunkt, som er samfundsvenligt, for der kan ikke være noget rigtigt i, at man bare skiller sig af med det på den nemme måde, at man skubber alle udgifterne over på erhvervsvirksomhederne; hvis man samtidig vil prale af, at man er erhvervsvenlig, som vores socialdemokrati også af og til lufter, så må man prøve at tage den slags fejl op til revision.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Det er givet, at lovbestemmelsen i § 85 a i arbejdsløshedsloven blev indsat, for at arbejdsgiverne skulle medvirke til betaling af arbejdsløshedsunderstøttelsen i forbindelse med helligdagsledigheden. Det er lige så givet, at den bestemmelse har medført, at nogle er blevet ledige før den 15. december i stedet for den 23. december, og det vil vi meget gerne medvirke til at få blotlagt i udvalgsar-

[Lilli Gyldenkilde]

bejdet. Vi vil se, hvor store ulemper dette har betydet for lønmodtagerne.

Forslaget her og især bemærkningerne tager fat i problemet helt fra arbejdsgiversiden, synes vi. Det fremgår af bemærkningerne, at det er en usædvanlig stor belastning, arbejdsgiverne har fået pålagt her, og det synspunkt deler vi ikke i SF. SF mener, at arbejdsgiverne stort set slipper for billigt i forhold til skatteyderne, når man betænker, hvilke udgifter der er forbundet med ansættelsesforhold. Det gælder arbejdsløshedsunderstøttelse, det gælder sygedagpenge, det gælder arbejdsskade, invaliditetsydelse osv. Derfor kan vi ikke medvirke ved dette forslags gennemførelse, men vi vil bruge forslaget som en god mulighed for at få blotlagt noget af det, jeg sagde til at begynde med. Vi vil godt se, hvilke virkninger loven har haft for lønmodtagerne.

Bolvig (RV):

Det radikale venstre mener fortsat, at det var fornuftigt af folketingets flertal at begrænse ledigheden i visse helligdagsperioder. Vi erkender naturligvis med hr. Lawaetz, at der er visse problemer, der må løses, og har også bemærket ministerens tilsagn om at fjerne de urimeligheder, som vi har iagttaget i julen. Det er oplagt, at f. eks. stevedorerne i landets havne er bragt i en uacceptabel situation, men det berettiger ikke til, at vi skal ophæve loven og genindføre skatteyderfinansierede virksomhedslukninger.

Birgith Mogensen (CD):

Centrum-demokraterne er enige med fremskridtspartiet i, at der er opstået problemer i forbindelse med § 85 i loven. Vi finder imidlertid, at det må være tilfredsstillende, at ministeren vil se på problemerne, således som de opstod omkring juleferien.

Kurt Hansen (VS):

For lidt, alt for lidt, betaler arbejdsgiverne af den understøttelse, som mennesker må have, når de bliver kastet på porten netop af disse arbejdsgivere. Det burde naturligvis være indlysende, at det er helt urimeligt, at arbejdsgiverne kun betaler 2 pct. af den samlede understøttelse. Det burde være væsentligt mere. Principielt mener vi nok, at det burde være sådan, at arbejdsgiverne skulle

betale det hele. Det kan ikke lade sig gøre, foreløbig i hvert fald, men det er helt uacceptabelt, at de private arbejdsgivere kan smide folk på porten, når det passer dem, samtidig med at de kan slippe med 2 pct. Det er så latterligt et beløb, at selv socialdemokraterne burde være motiverede for at gøre noget ved det.

Da denne ændring af § 85 a blev gennemført, var vi meget kritiske. Det er vi stadig væk. Vi påpegede dengang, at der ville være stor fare for, at arbejdsgiverne tvangslagde lønarbejdernes ferie i perioden mellem jul og nytår. Det kunne vi ikke acceptere. Jeg har ikke nogen undersøgelser af, hvordan billedet er nu, om arbejdsgiverne er begyndt at tvangslægge ferien i meget større udstrækning. Det vil jeg tro de er. Jeg ved ikke, om vi kan få nogle oplysninger fra arbejdsministeren i udvalget, men det er i hvert fald noget af det, der må belyses klarere. Jeg er meget overbevist om, at de vurderinger, vi anlagde dengang med hensyn til, at arbejdsgiverne tvangslægger ferien i større grad, holder, fordi denne § 85 a i arbejdsløshedsloven jo må ses i sammenhæng med § 17 b i ferieloven. Det var jo den § 17 b, som de borgerlige partier indførte under VKR-regeringen, og socialdemokraterne var meget kategorisk afvisende over for § 17 b, som fastslår, at arbejdsgiveren har mulighed for at tvangslægge en del af ferien.

Jeg vil godt citere lidt af, hvad den socialdemokratiske ordfører, hr. Erling Dinesen, sagde ved første behandling af det borgerlige forslag om indførelse af denne § 17 b den 26. marts 1971 - det står i Folketingstidende 1970-71, sp. 5190 og 5191:

»Til gengæld må det så, synes jeg nok, i høj grad undre, at arbejdsministeren fremsætter et forslag, der indeholder en tvangsordning, som efter min opfattelse strider både imod mæglingforslagets aftaler og en af ILO vedtaget konvention. Jeg tænker her på bestemmelserne i forslaget til § 17 b, der påbyder arbejdsgivere, hvis virksomheder er lukkede mellem jul og nytår, enten at dekrettere ferie, hvad enten det passer lønmodtagerne eller ej, eller udbetale dem fuld løn, så længe virksomheden er lukket. Det vil i realiteten sige, at man tvinges til at holde ferie på dette tidspunkt uden hensyn til andre ferieplaner, da vi jo ikke kan regne med, at ret mange arbejdsgivere vil udbetale løn uden at

[Kurt Hansen]

få arbejde til gengæld. Lønmodtagernes synspunkter og ønsker tages der altså overhovedet ikke noget hensyn til.«

Senere i samme ordførertale taler hr. Erling Dinesen om, at det er en diktatorisk regel.

Hvorfor trækker jeg nu dette frem? Jo, det gør jeg netop, fordi hr. Demnitz refererede til, at denne mulighed var til stede for arbejdsgiverne, og jeg vil godt spørge hr. Demnitz, om han synes, det er et godt argument for at afvise fremskridtspartiets forslag, at ferien kan tvangslægges af arbejdsgiverne. Var det ikke i stedet for en idé, at vi fik fjernet denne diktatoriske § 17 b? Jeg er helt enig med den daværende socialdemokratiske ordfører, hr. Erling Dinesen, i hans vurdering af den. Skulle vi ikke hellere se at få fjernet den, for så ville der netop komme noget indhold i den lovgivning, som fremskridtspartiet her søger at få fjernet? Nu har arbejdsgiverne mulighed for at tvangslægge denne ferie, og det er jo helt urimeligt. Jeg går ikke ud fra, at hr. Demnitz er særlig uenig i, hvad hans partis ordfører sagde på det tidspunkt, men jeg vil meget gerne høre nogle kommentarer til det.

Dette med ferieloven sammenhængende med § 85 a i arbejdsløshedsloven vil være VS' udgangspunkt for at diskutere tingene i udvalget. Det er sådan, at arbejdsgiverne betaler alt for lidt. De skal betale meget mere end de 2 pct., og de skal overhovedet ikke have mulighed for at manipulere med folks ferie eller for at lukrere på arbejdsløshedsloven ved at sende folk hjem.

Ib Christensen (DR):

Det er helt givet, at fremskridtspartiet i bemærkningerne til lovforslaget peger på et problem for visse virksomheder, herunder stevedorerne. Retsforbundet må imidlertid henholde sig til den redegørelse, ministeren er kommet med, men jeg vil gerne understrege, at vi i den forbindelse lægger vægt på ministerens klare løfter og tilsagn om, at når der foreligger dokumenteret statistisk materiale, vil regeringen se på og – må jeg gå ud fra – stille nødvendige forslag om ændring af loven, så man undgår utilsigtede og uheldige virkninger af den.

Glistrup (FP):

Som tilfældet desværre så ofte er for hr. Demnitz, havde han også i dag sine fødder dybt plantet i det 19. århundrede, og han stod dér og argumenterede ud fra, om man nu skulle favorisere industrien, eller man skulle favorisere de ansatte. Denne klassekampsproblematik hørte hjemme, da Karl Marx levede, men Karl Marx er død, hr. Demnitz, og i 1980ernes Danmark er det ikke sådan, at man kan stille op som et modsætningsforhold: på den ene side har man industrien, og på den anden side har man de ansatte, og så er problemet: skal man begunstige den ene og derved skade den anden eller omvendt?

I 1980ernes Danmark med de enorme problemer og vanskeligheder, der i kraft af udygtigt styre fra denne sal er skabt, er de ansatte og arbejdsgiverne i allerhøjeste grad i samme båd, og de har fælles interesser. Derfor er det fuldstændig forkert, som hr. Demnitz og forskellige andre talere i dag har forsøgt, at betegne dette som et klassekampbegrundet forslag, hvor man enten skulle tage den ene eller den anden af arbejdsmarkedets parters parti. Det er, som alle fremskridtsforslag et forslag til gavn for det danske samfund og for den danske befolkning, og det er derfor, vi har fremsat det.

Så kommer hr. Demnitz og siger: ja men han kan da godt optræde som en slags advokat for arbejdsgiverne og give dem nogle fiduser, som han så stod og væltede af sig. Man kunne f. eks. bare lade produktionen fortsætte hen over jul og nytår og bare producere hele tiden, så kunne man jo hjælpe klienten, arbejdsgiveren, på den måde.

Men sig mig, ved hr. Demnitz ikke, hvordan det danske samfund fungerer nu om dage? Det er således, at netop omkring juleperioden og takket være den teknologiske fremgang og dermed højere levestandard, vi har haft, vil masser af mennesker faktisk mægtig gerne på ferie hos børn og svigerbørn i Jylland eller, hvis de bor i Jylland, komme over til Sjælland, osv., i stedet for at man bare skal fortsætte produktionen i den periode. Derfor er den anvistning ikke nogen god anvistning.

Det er jo også således, at produktionsapparatet fra tid til anden trænger til en hovedrengøring, til noget vedligeholdelse og lignende, som lykkeligvis lægger beslag på færre, så færre skal berøves deres muligheder

[Glistrup]

for at holde jul uden at skulle gå på arbejde, end hvis man skal have hele arbejdsstyrken i alle forskellige sektioner, om det er lager eller produktion eller transport eller kontorer osv., for at holde det gående. Derfor var det et menneskevenligt og derfor et dårligt forslag, hr. Demnitz stillede som sit forslag nr. 1.

Og bedre var det da heller ikke, at man kunne lave den fidus med, at man bare skulle sørge for, at man havde nogle, der var ferieberettigede, og de, der ikke var ferieberettigede, kunne man bare have ladet være med at ansætte, og de ferieberettigede kunne man bare sende på ferie. Hr. Demnitz siger, at arbejdsgiveren kan lave den fidus for at omgå § 85 a, og derfor er der ingen grund til at fjerne § 85 a. Igen tog hr. Demnitz så ganske og aldeles fejl af, hvordan den danske situation er i 1980'erne. Der er vitterlig mennesker, der på grund af regeringens politik har været kastet ud i arbejdsløshed i lange tider, og som nødig skulle have det ekstra handicap, at de kun kan blive genansat, hvis de har optjent en tilstrækkelig lang ferie til, at man altså kan sende dem på ferie inden for den periode, der er tale om.

Andre ordførere var inde på, at man godt kunne godkende, at der var nogle problemer, men, sagde man, dér har vi jo den gode vilje hos arbejdsministeren, og så er der ingen grund til at se på fremskridtspartiets forslag, for når bare arbejdsministeren kommer med sin gode vilje, så løser det nok problemerne. Dér har vi ærlig talt den erfaring med både arbejdsministeren og hans partifæller, at når de skal til at løse problemer, så skaber de ti gange så mange problemer. Så forvikler de sig nemlig ind i at gøre dette system, som vi fik ved lovgivningen i forsommeren 1979, endnu mere administrationstynget, endnu mere belagt med særregler og bestemmelser, som f. eks. hr. Ib Christensen efterlyste for stevedorernes vedkommende, og som man jo kan komme med på en lang række områder, hvor man har klaget sig, i butiksfaget, restaurationsfaget osv., hvad man nu har været inde på.

Vi kan jo se, når man læser bilaget til det foreliggende lovforslag igennem, hvordan der allerede er åbnet ladeporte for fiduser, misbrug og omgælder, fordi der er lavet alle disse mange snørklede administrative bestemmelser, som er opregnet i bilaget. Den vej,

som hr. Ib Christensen, fru Grethe Fenger Møller og fru Birgith Mogensen og andre anviste, fører faktisk blot til, at vi skal til at skabe endnu større papirdynger og administrationsbesværligheder, fordi der nu skal fyldes særregler og undtagelsesundtagelser og modifikationer på § 85 a. Det er bedre at sige: lad falde, hvad ikke kan stå, og § 85 a kan altså ikke stå. Vi må alle erkende uanset det ene eller andet principielle standpunkt, at den fører ud i en række vanskeligheder.

Men arbejdsministeren har ret i, at hvis der ikke havde været disse vanskeligheder, så var det foreliggende forslag et udpræget eksempel på den principielle afstand, der er imellem socialdemokratiets opfattelse eller arbejdsministerens opfattelse på disse felter og fremskridtspartiets opfattelse, og det er i og for sig det mere interessante i debatten. Hvis man kunne se væk fra alle de praktiske vanskeligheder, der er med § 85 a, og som i sig selv efter min mening burde føre til, at paragraffen blev ophævet, uanset principielt synspunkt, så er det rigtigt, at der er en principiel forskel, som belyses ganske godt af det eksempel med en bager, der står i bemærkningerne, og som arbejdsministeren citerede og derefter gav en drejning ved at indføje et enkelt ord, der ikke står i bemærkningerne. Hvis han havde haft en fastansat bager, så måtte han virkelig betale for denne fastansatte bager. Men hvis arbejdsministeren tænker sig nærmere om – og jeg har ham endda mistænkt for at være så intelligent, at han har tænkt, før han kommer med denne demagogiske fordrejning . . . det udtryk får jeg forhåbentlig formandens tilladelse til at bruge – så ville han kunne sige sig selv, at dette drejer sig netop ikke om de fastansatte, for er det fastansatte, så opstår de problemer, som § 85 a omhandler, overhovedet ikke. Derfor behøvede arbejdsministeren i og for sig ikke at tilsløre den forskel, der er i vores opfattelser, ved at få dette ulyksalige enkeltord med ind i det.

Det, der altså er den rent optrukne, principielle forskel, er, at vi siger, at selvfølgelig skal arbejdsgiveren betale for den arbejdskraft, som han aftager, men når folk kommer i den ulykkelige situation, at de ikke kan få arbejde, så er det efter vor mening en social begivenhed, og så skal der betales af dem, der driver socialvæsenet, nemlig stat og

[Glistrup]

kommune, så er det samfundets samlede sikringsnet, som skal klare det.

Hr. Demnitz startede med at sige: ja men fremskridtspartiet er jo så meget imod, at staten og kommunerne skal betale ting. Ja, fremskridtspartiet er meget imod statslige og kommunale udgifter til unødvendige frådseri- og ødslering, men bestemt ikke, når der skal dækkes problemer, som er socialt, sundhedsmæssigt velbegrundede. Så vil hr. Demnitz altid finde, at fremskridtspartiet lukker op for tegnebogen. Dette med en arbejdskraft, der ikke kan beskæftiges, er efter vor opfattelse et rent socialt problem. Derfor er den rigtige fordeling simpelt hen den, det rigtige efter vort principielle standpunkt, at det er skatteyderne, der skal betale det.

Og så kan man selvfølgelig have ondt af det på linje med, hvad hr. Kurt Hansen havde, og sige: ja men så kommer arbejdsgiverne jo alt i alt til at betale alt for lidt. Men heller ikke den betragtning holder, for til syvende og sidst betales tingene af produktionen, hvad enten de finansieres via skattebilletten eller de finansieres via varepriserne, som disse ting jo faktisk bliver finansieret af.

Det er altså de principielle ting. Så har vi selvfølgelig i rigt omfang brug for at få det konkretiseret, og jeg kan derfor fuldstændigt tilslutte mig som fjerdemand på holdet fru Grethe Fenger Møller, fru Lilli Gyldenkilde og hr. Ib Christensen, når de siger: lad os nu se at få nogle tal og oplysninger på bordet om, hvordan § 85 a alt i alt har virket, og det må man jo snart have. Må vi bede om at få at vide, hvor mange krav der er udsendt til arbejdsgivere, sådan at vi kan se, hvad vi snakker om, så vi ikke kommer til at lovgive ud fra B.T.-overskrifter o. lign. Lad os håbe, vi får det.

Poulsgaard (FP):

Det er jo ikke nemt at diskutere med maskinstormere. Jeg troede godt nok, at de hørte en fjern fortid til, men dem har vi altså fået herinde i folketinget. Det er hr. Demnitz, jeg tænker på – ja, det er dig, jeg tænker på med de sidste bemærkninger, det vil jeg da meget gerne medgive.

Den, jeg egentlig ville sige noget til, var såmænd ikke så meget hr. Demnitz, for ham har jeg opgivet for længe siden. Arbejdsmini-

steren er i samme båd, men dér er trods alt en lille smule håb endnu.

I forbindelse med det lovforslag, vi her behandler, har jeg et eksempel. Jeg har fået et brev fra en restauratør, der driver selskabsvirksomhed, det er jo faktisk det, restauranterne er til. Fjerde juledag i 1979 var der et selskab på en 50 mennesker. Til at hjælpe restauratøren og hans hustru skulle de have en dame i 4 timer, men ifølge lovgivningen skulle han betale for 40 timer. Jeg sagde til mig selv, at godt nok har socialdemokratiet været hovedansvarlig for en masse idiotiske og fjollede love, men dette slår alle rekorder. Jeg er nu blevet klar over, at det gør det slet ikke.

Hvis ikke arbejdsministeren vil være med til at ændre ved sådan nogle ting, så skulle der i hvert fald stå, som jeg har sagt før: her lades alt håb ude, for så er man i hvert fald med til at ødelægge alt. Jeg tror ikke, at arbejdsministeren, hvis han skulle have en dame til gøre rent derhjemme eller en mand til at grave haven, eller hvad det nu kunne være, arbejdsministeren fik brug for, så ville synes, at det var i orden, at han fik 4 timers arbejde udført, men skulle betale for 40 timer.

Jeg håber i hvert fald, at arbejdsministeren er klar over dette problem og vil se meget, meget positivt på, at det bliver løst.

Den fg. formand (Arentoft):

På givne foranledning skal jeg henlede hr. Poulsgaards opmærksomhed på forretningsordenens § 26. Det er ikke tilladt at tiltale medlemmer direkte og med »du«.

Nymann (FP):

Det er jo et af denne sals helt store problemer, det dukker op igen og igen og igen, hvordan vi kan undgå misbrug af arbejdsløshedsunderstøttelsen. Der undersøges, der kontrolleres, der laves nye love med henblik på, hvordan vi kan undgå uhensigtsmæssig udnyttelse af arbejdsløsheds-kasserne. Ja men det er jo, fordi der er et fuldstændigt misforhold mellem at modtage løn og at få arbejdsløshedsunderstøttelse. Alle ved jo, at der er en kæmpejagt efter at få arbejdsløshedsunderstøttelse og lade være med at komme på arbejde. Man kan sidde derhjemme. Det er jo det, der går igen og går igen og går igen,

[Nymann]

men der gøres ingenting. Der sættes en lap på her, og der reguleres lidt dér. Stadig væk vil man ændre på systemet, og man vil lave lidt om, men det fundamentale, det gør man ikke. Man vil ikke ændre forholdet mellem lønninger og understøttelse, og så længe det ikke bliver ændret, så kan man blive ved med at sætte lapper på lappernes lap og lap igen, for menneskene er nu engang sådan, at de kryber igennem loven, hvor det er behageligt. Det er ikke alene arbejdere, det er skam også arbejdsgivere.

Det er da klart, at for eftertiden skal al udlandsrejsevirkosomhed lægges fra midten af december til midten af januar. Hvorfor skulle den ikke det, når samfundet betaler? Ja men det er da oplagt. Det er jo samfundet, der lægger op til det, og derfor er det rivende galt, og derfor kan vi godt begynde at regulere og lave lidt om her, men det forbliver det samme. Fundamentalt er det forkert, når man får det samme for at ligge hjemme som for at gå på arbejde, for så er der ingen, der går på arbejde. Ja, selvfølgelig kan man måske lige gå ind i folketinget, for her er sgu hyggeligt at være – undskyld. Det er hyggeligere end at være hjemme, end at være ude på en arbejdsplads, hvor der kræves både det ene og det andet.

Det gælder ikke denne lov alene. Det gælder næsten alle arbejdsløshedslovene. Vi må øge den forskel, der er mellem at ligge hjemme og at gå på arbejde. Og så kan man begynde på alle disse uendelige vurderinger, hvad det vil sige at stå til rådighed, og hvad det vil sige at være hjemme uden at stå til rådighed. Det kan jo hverken måles eller vejes. Derfor bliver vi nødt til til sidst at indsætte en hel politipatrulje for at ordne alle disse uendeligheder af undtagelser, der er indbygget i systemet. Derfor er systemet i bund og grund tåbeligt, og indtil vi får ordnet det, kan vi blive ved og blive ved. Derfor beder jeg om dog at få stukket hul på bylden med dette forslag.

Kurt Hansen (VS):

Det var interessant at lytte til de to sidste talere, fremskridtspartiets arbejdsmarkedspolitiske strateger Dupond & Dupont.

Jeg vil godt kommentere den interessante oplysning, hr. Glistrup kom med om, at Karl Marx er død. Tak, det er »fuset ind« hos

nogle af os, men hvad der tilsyneladende ikke er »fuset ind« hos hr. Glistrup, er, at marxismen lever og det endda i bedste velgående.

Hr. Glistrup kommenterede dette med, at det jo til syvende og sidst er produktionen, der skal bære udgifterne til arbejdsløshedsunderstøttelse, og derfor er det forkert, at arbejdsgiverne kun kommer til at betale 2 pct. Ja men sagen er jo den, at arbejdsgiverne skaber ingen værdier, ikke en døjt. De sidder og forvalter nogle papirpenge og obligationer og spekulerer. Det eneste, der kan skabe værdier, er en aktiv arbejdsindsats ved maskinerne, med hænderne. Det er det, der kan skabe værdier. Altså arbejdsgivernes papirmanipulationer osv. kan ikke skabe en døjt værdier.

Så vil jeg godt spørge hr. Demnitz, om det ikke var en idé at komme op og kommentere det, jeg spurgte om i første omgang: er det en rimelig ordning, at der eksisterer en § 17 b i ferieloven, der giver mulighed for, at arbejdsgiverne kan tvangslægge en del af lønarbejdernes ferie i den periode? Man må jo se § 17 b i meget nøje sammenhæng med dette at lægge en sådan periode fra den 15. december og frem til den 15. januar, hvor arbejdsgiverne ikke kan trække på arbejdsløshedsunderstøttelsen, for de gør jo bare det, som hr. Dinesen så udmærket sagde i 1971, at de rent diktatorisk påbyder, at arbejderne skal tvangslægge deres ferie dér. Er det en rimelig ordning eller ej? Det vil jeg godt have en kommentar til fra hr. Demnitz.

Demsitz (S):

Det kan jeg ikke sige om det er, men i hvert fald siger loven, at virksomhederne kan placere en del af ferien i julen. Og så længe det er sådan, må man give dem de muligheder. Men i øvrigt er det jo ikke det, vi diskuterer i dag.

Poulsgaard (FP):

Marxismen leve! Nej, hvor havde man somme tider lyst til at ønske, at marxismen blev indført. Jeg skulle nok sørge for at komme ud af landet inden den tid, men det er nu en anden side af sagen. Disse profeter, vi har her i landet, de ville komme til at græde blod, den dag marxismen blev indført – men lad det nu hvile.

[Poulsgaard]

Det blev sagt, at arbejdsgiverne skaber ingen værdier. Sådan én som Mads Clausen fik en idé og startede i en cykelkælder ovre i Odense – jeg kan godt se, at I protesterer dernede fra Sønderborg, men det har jeg ladet mig fortælle – og han har skabt en af verdens største industrivirksomheder eller Danmarks største. Har han ikke skabt værdier? Men det har tilsyneladende ikke skabt nogen som helst værdier. Hvis det er marxisme, så siger jeg – nej jeg siger ingenting, jeg skal ikke risikere mere og ikke have nogen irrettesættelse af formanden, så jeg går ned nu.

Lawaetz (FP):

Nu brugte hr. Kurt Hansen et udtryk, som jeg nok tror at hr. K. B. Andersen har tilladt engang, men det betød vist »trængt ind«. Der er et eller andet, som ikke er trængt ind hos Kurt Hansen ...

Den fg. formand (Arentoft):

Det hedder »hr.« Kurt Hansen og »folketingets formand«.

Lawaetz (FP):

Der er noget, der tyder på, at hr. Kurt Hansen, som har arbejdet ude i livet engang, har glemt noget om det. Jeg oversatte det ganske enkelt på den måde, at arbejdsgiverne er et fuldstændig overflødig folkefærd, og det er vel nok forstået rigtigt. Men så skal vi først have en ny samfundsorden, og den er vi ikke helt indforstået med.

Det, vi i virkeligheden diskuterer, er, som hr. Glistrup sagde, at det skal gavne erhvervslivet, og det skal også gavne samfundet. Det skader nemlig samfundet, dersom virksomhederne ikke kan eksistere, og det er noget af det, som man er kommet ind på at diskutere i øjeblikket.

Og så til hr. Demsitz: det må være vigtigt, at man fortsat har betingelser, så man kan leve. Og så er det ikke morsomt at betale 2.000 kr., som hr. Poulsgaard var inde på, for at have en servitrice i 4 timer. Det er den slags ting, som regeringspartiet burde interessere sig for.

Når vi har fremsat dette lovforslag, så er det, fordi fremskridtspartiet har interesse i, at samfundet fungerer på den bedst tænkelige måde. Og så kan man for øvrigt komme med

både den ene og den anden bemærkning, morsom eller trist, men det er vores formål med det, vi kommer frem med. Formålet er, at noget, man gør forkert, skal man tage op og gøre rigtigt. Så er det selvfølgelig, som hr. Glistrup siger, smukt, at arbejdsministeren tilsiger, at man vil rette på sådan nogle ting. Men nu gør vi det rent praktisk ved at komme med et lovforslag, og så bliver det forhåbentlig meget sagligt behandlet i vores arbejdsmarkedsudvalg.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Den fg. formand (Arentoft):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelse fra formanden:

Den fg. formand (Arentoft):

Jeg skal allerede på nuværende tidspunkt meddele, at jeg efter henstilling fra ordføreren for forslagsstillerne skal lade punkt 7 på dagsordenen, beslutningsforslag nr. B 40, udgå af dagsordenen for i dag.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om Lønmodtagernes Garantifond. (Udvidet dækning af krav på løn m.v.)

(Lovforslag nr. L 116. Fremsat 1/2 80).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Bakholt (S):

Denne ændring i loven om Lønmodtagernes Garantifond, som arbejdsministeren her har lagt op til, betyder en udvidet dæknings-